

ITÄ-SUOMEN ELVAR-TOIMIKUNNAN KEVÄTKIRJE

Itä-Suomen elinkeinoelämän varautumisyhteistyötoimikunta muodostuu Itä-Suomen maakuntien alueella toimivista huoltovarmuuden kannalta kriittisistä yrityksistä ja organisaatioista. ELVAR-toimikuntien missiona on kehittää elinkeinoelämän varautumista alue- ja maakuntatasolla sekä varmistaa osaltaan elinkeinoelämän, julkishallinnon ja kolmannen sektorin yhteistoiminta ja tiedonvaihto.

ELVAR-toimikunta koostuu jäsenorganisaatioiden edustajien muodostamasta johtoryhmästä sekä Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan alueiden jaostoista. Huoltovarmuuskeskus on tehnyt sopimuksen ELY-keskusten kanssa ELVAR-toimikuntien työn koordinoimisesta. Itä-Suomen osalta tehtävää hoidetaan Pohjois-Savon ELY-keskuksesta. Varautumiskoordinaattorina ja ELVAR-toimikunnan sihteerinä toimii Jouni Muranen. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii Ilkka Kerola, Telia Finland Oyj.

Kevätkirjeen aiheina ovat Huoltovarmuuskeskuksen uusi strategia, työ- ja elinkeinoministeriön teettämä arviointiraportti sekä toimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin ajankohtaiskatsaukset.

Huoltovarmuuskeskuksen uuden strategian ytimessä kehittämishjelmat

Koronapandemia on haastanut huoltovarmuuden monella tavalla ja kriisi on näkynyt vahvasti myös Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) työssä. Pandemian rinnalla HVK:ssa on pidetty myös normaalit pyörät pyörimässä ja [uudistetun strategian \(huoltovarmuuskeskus.fi\)](https://huoltovarmuuskeskus.fi) myötä on käynnistetty laajamittainen kehitysohjelma vuoteen 2030 tähtäävien substanssiohjelmien rinnalle.

HVK:n kehittämiskokonaisuudessa laajamittaisten [subtanssiohjelmien \(huoltovarmuuskeskus.fi\)](https://huoltovarmuuskeskus.fi) valmistelu on edennyt pisimmälle. Energia 2030, Digitaalinen turvallisuus 2030 sekä Logistiikka 2030 -ohjelmat ovat jo käynnistyneet ja Alue 2030 -ohjelman suunniteltu aloittamisajankohta on syksyllä 2021.

Toteutusaikataulultaan lähiaikoina täsmentyvä HVK:n kehitysohjelma pitää sisällään varmuusvarastointijärjestelmään, johtamiseen, havainnointi- ja tilannekuvatoimintoihin, riskienhallintaan sekä poolitoimintaan ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyviä kehittämistoimenpiteitä. Nämä tulevat heijastumaan luonnollisesti myös alueellisen tason huoltovarmuustoimintaan.

Kehittämisessä huomioidaan HVK:ta koskevan arviointiraportin suositukset

Työ- ja elinkeinoministeriön tilaaman arviointiraportin mukaan "Koronakriisin kokemukset ovat vahvistaneet sen, mitä jatkuvasti kasvanut globaali keskinäisriippuvuus on antanut koko 2000-luvun ajan odottaa: varautumista ei voida tehdä enää kapeiden, toisistaan erillään olevien sektoreiden tai toimialojen näkökulmasta."

Huomionarvoista on, että käynnistynyt kehittämishjelma vastaa moniin sellaisiin kehittämissuosituksiin, joita HVK:n toimintaa arvioinut ulkopuolinen arviointiryhmä [raportissaan \(valtioneuvosto.fi\)](https://raportissaan.valtioneuvosto.fi) esittää. Varautumisen yhteistyöverkostona huoltovarmuusorganisaatio on kansainvälisesti ainutlaatuinen ja koronakriisinkin myötä osoittautunut elintärkeäksi.

Huoltovarmuusorganisaation alueellista sekä valtakunnallista toimintaa tullaan edelleen parantamaan koronakriisistä saatujen oppien myötä. Elinkeinoelämän alueelliset varautumisyhteistyön ELVAR-toimikunnat tulevat jatkossakin olemaan HVK:n keskeisimpiä alueellisen tason yhteistyöfoorumeita. Fiksua huoltovarmuutta tehdään jatkossa entistäkin enemmän yhdessä.

Valmiasiamies Ville Anttila, Huoltovarmuuskeskus, ville.anttila@nesa.fi

Alueelliset riskiarviot ovat tärkeitä alueellisen varautumisen kannalta

Sisäministeriö on käynnistänyt kehittämishankkeen alueellisen riskiarvioprosessin kehittämiseksi tulevaa riskiarviointikierrosta varten. Valtakunnallisen riskiarvio muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista. Riskiarvioiden ajantasaisuus luo perustan toimintaympäristön ilmiöiden ja muutosten huomioinnille.

Laajassa yhteistyössä laadittava alueellinen riskiarviointi on merkittävä varautumisen yhteistoimintaa ohjaava dokumentti kaikille alueen toimijoille. Tavoitteena on lisätä elinkeinoelämän osuutta varsinaisessa riskiarviotyössä. Käytännössä ELVAR-toimikunnat toimivat linkkinä elinkeinoelämään työhön osallistumiseksi.

Puheenjohtajan terveiset

Pandemian kanssa on nyt eletty jo reilu vuosi. Kriisi lisää aina kansalaisten turvattomuuden tunnetta ja silloin oikean, faktoihin perustuvan tiedon välittäminen on erittäin tärkeä turvallisuusteko. Tässä on mielestäni onnistuttu ”valtamedian” toimesta varsin hyvin. Kulunut aika on myös nostanut entistä vahvemmin esiin sekä varautumisen, että jatkuvuudenhallinnan prosessien kehittämistarpeita niin elinkeinoelämän kuin viranomaistenkin puolella. Sen on kuitenkin kulunut aika opettanut, että yksin ei meistä kukaan pärjää vaan yhteistyö eri toimijoiden välillä on jatkossa välttämätöntä jo jatkuvuudenhallinnan suunnitteluvaiheessa.

Huoltovarmuustoiminta on murroksessa ei pelkästään pandemian, vaan toimintaympäristön muutoksen vuoksi. Maailma jatkaa globalisoitumistaan ja digitalisoitumistaan. Niin myös Suomi osana kansainvälistä ekosysteemiä. Valtiot ovat riippuvaisia kansainvälisistä arvoketjuista, digitalisoituneista infrastruktuureista ja elinkeinoelämän tuottamista palveluista.

Maailman tavara- ja palveluvirrat ovat haavoittuvia kokonaisuuksia, eli ei riitä, että meillä on materiaalisia varmuusvarastoja, joilla lähinnä voidaan ostaa peliaikaa logististen järjestelmien korjaamiseen tai korvaavien tuotantomallien rakentamiseen. Myös digitalisaatio ja etätöiden/-opetuksen lisääntyminen lisäävät yhteiskunnan haavoittuvuutta. Tieto- ja kyberturva-asiat tulevat entistä tärkeämmiksi ja tämä asettaa kriittisen infrastruktuurin vaatimukset uudelle tasolle.

Kuten todettu, huoltovarmuustoimintamallia kehitetään ja hankkeita viedään eteenpäin. HVK:n uuden strategian ytimeen on otettu analyysitoiminnan vahvistamisen, varastointijärjestelmän ja sidosryhmätoiminnan kehittäminen. Itä-Suomen ELVAR-toimikunta on mukana kehittämässä uutta, parempaa toimintamallia. Toimikunta kehittää projekteja ja rakentaa hankkeita, jotka pyrimme saamaan HVK:n

ohjelmarakenteeseen (Alue2030, Digitaalinen turvallisuus, jne.) ja sitä kautta alueelle rahaa, jolla voimme parantaa nimenomaan alueellista yhteiskunnan toimivuutta.

ELVAR-toimikunnan sihteerin kuulumiset

Aloitin toimikunnan sihteerin vuoden alussa. Perehtyminen Itä-Suomen ELVAR-toimikunnan jäseniin sekä jäsenyrityksiin ja -organisaatioihin on koronan vuoksi tapahtunut yksinomaan teams-tapaamisten merkeissä. Vastaanotto ja perehtyminen toimikunnan tehtäviin on ollut innostavaa. Toivottavasti syksyn ja loppuvuoden aikana pandemia väistyy ja mahdollisuus terveysturvallisiin live-tapahtumiin avautuu.

Yhteistoimintaverkoston laajentaminen alueellisen huoltovarmuuden kehittämisessä

Huoltovarmuuskeskus on asettanut ELVAR-toiminnan tulostavoitteiksi yhteistoiminnan laajentamisen. Itä-Suomen alueen ELY-keskusten, kauppakamarien, yrittäjäjärjestöjen ja maakuntaliittojen edustajien tapaamisissa on keskusteltu siitä, miten varautuminen ja alueellinen huoltovarmuus on huomioitu heidän laatimisvastuullaan olevissa strategioissa ja kehittämissuunnitelmissa. Yhteinen näkemys on ollut, että huomioimalla varautumis- ja huoltovarmuusnäkökohdat jo strategiatasolla, voidaan parhaiten edistää niiden toteutumista Itä-Suomen eri kehittämishankkeiden osana.

Itä-Suomen maakuntien varautumisfooromit yhteistyöalustana

ELVAR-toimikunnalla on laaja osallistumisoikeus maakuntien keskeisiin varautumisfoorumeihin. Niiden pääaiheena kevään aikana on luonnollisesti ollut korona, mutta pandemian väistyessä myös varautumisen kehittämiseen ja sen osana huoltovarmuuteen liittyvät aiheet varmasti pääsevät agendalle. Osallistuminen parantaa mahdollisuuksia varautumista koskevaan tiedonvaihtoon viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä.

Toimikunta järjestää 3.11.2021 varautumisseminaarin Kuopiossa.

Live-tapahtumana järjestettävä varautumisseminaari on samalla syksyllä Huoltovarmuuskeskuksen käynnistämän ALUE2030-kehittämisohjelman roadshow. Varautumisseminaarin kohderyhmänä on toimikunnan jäsenorganisaatiot sekä Itä-Suomen alueellisen huoltovarmuuden kannalta merkitykselliset organisaatiot. Varaa ajankohta kalenteriisi. Tilaisuus on osallistujille maksuton.

ELVAR-toiminnan vaikuttavuutta ja huoltovarmuuden tunnettavuutta parannetaan

Normaalioloissa ja erityisesti poikkeusolojen aikana oikea-aikainen ja -sisältöinen viestintä on tärkeä osa toimintaympäristötietoisuutta. ELVAR-toiminnan kehittämiseksi on valmisteltu viestinnän kehittämisprojektia. Tavoitteena on selkeyttää HVK:n ja HVO:n välisiä viestintää koskevia rajapintoja, viestintäkanavia ja ydinviestejä sekä laatia viestintäsuunnitelman runko ja yhtenäisiä viestintämateriaaleja.

Ilkka Kerola

ilkka.kerola@teliacompany.com

ELVAR-toimikunnan puheenjohtaja

Jouni Muranen

jouni.muranen@ely-keskus.fi

ELVAR-toimikunnan sihteeri